

UZASADNIENIE

Muzeum Powstań Śląskich jest instytucją współprowadzoną przez Miasto Świętochłowice oraz Województwo Śląskie zgodnie z Umową nr CRU WSL nr 2840/KL/2020 w sprawie prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury Muzeum Powstań Śląskich zawartą dnia 23 lipca 2020 r. pomiędzy Gminą Świętochłowice a Województwem Śląskim oraz zgodnie ze Statutem Muzeum Powstań Śląskich stanowiącym załącznik do uchwały NR XXIX/253/20 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 17 sierpnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXI/257/12 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 18 lipca 2012 r. w sprawie zmiany nazwy Muzeum Miejskiego w Świętochłowicach i nadania mu statutu.

Muzeum Powstań Śląskich to muzeum narracyjne, którego głównym zadaniem jest popularyzacja wiedzy o wydarzeniach okresu Powstań Śląskich. Prezentuje zarówno oryginalne eksponaty, jak i repliki i reprodukcje, pozwalające na bezpośredni kontakt odbiorcy z przedmiotami.

Bezpośredni nadzór nad Muzeum Powstań Śląskich sprawuje Gmina Świętochłowice i Muzeum jest wpisane do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Gminę Świętochłowice.

Prowadzenie Muzeum Powstań Śląskich jako wspólnej instytucji kultury zobowiązuje Strony do wspólnego finansowania instytucji poprzez zapewnienie dotacji podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych.

Drugi Zastępca Prezydenta Miasta Świętochłowice Tomasz Kaczmarek pismem z dnia 7 września 2026 r. poinformował, że Rada Miejska w Świętochłowicach w dniu 31 sierpnia 2026 r. podjęła uchwałę nr XXIX/237/26 w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie umowy z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach oraz upoważnienia Prezydenta Miasta Świętochłowice do prowadzenia czynności zmierzających do przekazania Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach Województwu Śląskiemu.

Z uwagi na decyzję Gminy Świętochłowice o zakończeniu współprowadzenia Muzeum Powstań Śląskich przejęcie pełnej odpowiedzialności organizacyjnej przez Województwo Śląskie jest wskazane, aby zapobiec jego likwidacji i zachować dotychczasowy dorobek tej instytucji.

Województwo Śląskie od 2022 r. przekazało Muzeum Powstań Śląskich dotację podmiotową w kwocie wyższej od kwoty dotacji podmiotowej przekazanej przez Gminę Świętochłowice wynoszącej odpowiednio: w 2022 r. - 64%, w 2023 r. - 72%, w 2024 r. - 70%, w 2025 r. - 70%, a w 2026 r. planowana wartość to 69% całkowitej kwoty dotacji przekazanej Muzeum przez Organizatorów.

Województwo Śląskie, jako jedyny organizator Muzeum Powstań Śląskich, będzie mogło wdrożyć nową strategię polegającą docelowo na połączeniu Muzeum Powstań Śląskich z Muzeum Górnośląskim w Bytomiu. Muzeum Górnośląskie w Bytomiu posiada unikalne i bogate zbiory, w tym bogate archiwalia i ikonografię bezpośrednio związane z okresem powstań śląskich i plebiscytu. Połączenie potencjału zbiorów Muzeum Górnośląskiego z nowoczesną, multimedialną i narracyjną przestrzenią wystawienniczą Muzeum Powstań Śląskich pozwoli na stworzenie kompletnej, spójnej i najwyższej jakości oferty muzealnej. Ponadto połączenie obu Muzeów przyniesie wymierne korzyści ekonomiczne. Konsolidacji ulegną m.in. obsługa kadrowo-płacowa, księgowość, zamówienia publiczne czy promocja. Pozwoli to na przesunięcie zaoszczędzonych środków z obsługi administracyjnej bezpośrednio na działalność statutową, konserwatorską i edukacyjną placówki.

Następne kroki po przyjęciu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wyrażenia woli do podjęcia działań zmierzających do prowadzenia Muzeum Powstań Śląskich przez Województwo Śląskie jako instytucji kultury jednego organizatora to:

1. Zawarcie aneksu do umowy w sprawie prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury Muzeum Powstań Śląskich celem skrócenia okresu wypowiedzenia oraz zawarcie Porozumienia, o którym mowa w § 10 ust. 3 ww. Umowy.

Zgodnie z § 10 umowa w sprawie prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury Muzeum Powstań Śląskich została zawarta na czas nieokreślony i może zostać rozwiązana przez każdą ze Stron z zachowaniem 3-letniego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec roku budżetowego. W przypadku rozwiązania umowy Strony określają w drodze odrębnego porozumienia sposób i tryb uregulowania zobowiązań i wierzytelności Muzeum oraz wskażą organizatora Muzeum.

2. Przyjęcie przez Zarząd Województwa Śląskiego projektu statutu Muzeum Powstań Śląskich i przesłanie go do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w celu uzgodnienia.

Od dnia podpisania Porozumienia, Rejestr Muzeum Powstań Śląskich będzie prowadzony przez Województwo Śląskie.

Katowice, 5 października 2026 r.